

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s posiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljavatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnost naj se blagovolijo posiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnost pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Govor dr. Ferjančiča

v seji državnega zbora dne 10. t. m.

To je anahronizem, da nastopi prvo branje državnega proračuna v času, ko bi bil isti že nad dva meseca moral biti v veljavi. Pri tem ne more ničesar spremeniti okolnost, da je imela zadnji čas zbornica opraviti z važnimi zakonskimi predlogami in da se zdi, kakor bi bile vse težkoče, ki so ovirale že leta in leta resno poslovanje parlamenta, odstranjene. Razprava in rešitev državnega proračuna je najzanesljivejše merilo za razsodbo, ali so ustavne, parlamentarne razmere zdrave ali bolne, in tako zapozneli začetek razprave o državnem proračunu je pod vsemi okolnostmi znak bolezni.

Vabljivo bi bilo razpravljati o vzrokih, ki so dovedli do teh ne-srečnih razmer, toda pozname so tako splošno, da bi bilo težavo, na tem polju povedati kaj novega.

V tej zadevi hočem le povdariti, da je glavni vzrok teh obžalovalnih razmer v državi ta, ker se z narodi v Avstriji, ki so pred zakonom ednaki, postopa neednako. (Pritrjevanje.)

Kot zadnja posledica teh razmer je glavni vzrok nerešeno jezikovno vprašanje. Nerešeno jezikovno vprašanje je, ki ne pripusti države do miru in zakonodajstva do normalnega razvijanja državnih poslov.

Jezikovno vprašanje je nekaj tednov počivalo; ako pa bi se hotelo iz tega sklepati, da je isto odpravljeno in končano, bi se reklo, sebe in druge slepti. (Pritrjevanje.)

Jezikovno vprašanje bo zopet zavzel svoj značaj, ki obvladuje in tlači naše javne razmere ter bo ta značaj tudi ohranilo, dokler se ne bo našla in izvedla njegova rešitev. (Pritrjevanje.)

Toda na ta način, kakor se je dosedaj skušalo rešiti jezikovno vpra-

šanje, se ne smejo delati več poskus. Poskusi na ta način so naravnost brezvzspešni. Toda ta vspeh bi naj dosedanjem ponesrečeni poskusi imeli, da so doprinesli dokaz, da se na ta način jezikovno vprašanje ne more in ne sme urejati. (Pritrjevanje.)

Dovoljeno mi bodi povdarjati, da od tedaj, ko se je gledo jezikovnega vprašanja opustilo stališče, ki se je zdrževalo od izdaje državnih temeljnih zakonov pa do zadnjih let, stališče namreč, da je jezikovno vprašanje urejeno v členu 19. drž. osnov. zak. in potrebuje le izvršitev po vladni ali vladah vsled vladne in izvršilne moči, ne gre naprej z jezikovnim vprašanjem. To stališče se je zavzemalo desetletja in strašna zamuda je, da v tem času Avstrija ni imela nobenega državnika, ki bi bil s trdnim voljom in krepko roko izvedel jezikovno vprašanje, nikomur na ljubav, nikomur v gorie, temu edino le v izvršitvi državnoosnovnih zakonskih določil. (Pritrjevanje.)

Takrat, ko je bila enakopravnost pri vsakem posamezniku in pri celih narodih živa, treba bi bilo le odločne volje in jezikovno vprašanje bi se bilo uredilo; dvojezičnost, mnogojezičnost, kakor pač živijo v večji pokrajini različne narodnosti v skupini množini, bi se bila izvršila v blagor ljudstev in tudi Nemcov, katerim vendar ne more biti ljubo, da se njihovi rojaki, ki se pripravljajo za javno službo, izobrazijo pogojno le v enem jeziku. Tako bi uživali že leta urejeno jezikovno vprašanje, pot za delo bi bil na vse strani prost, v napredku bi napram drugim državam ne bili zavirani in ne bilo bi treba, da nas isti prehitijo.

Da bi res uživali sadove urejene jezikovnega vprašanja, dokazujejo mnoge jezikovne odredbe same, ki so v veljavi, ki so se smatrale za izvršila člena 19 in ki se kot takse respektujejo ter imajo obvezno obliko. Šele pri Badenijevih jezikov-

nih naredbah se je pojavil upor, pa tudi tu ne zaradi določb teh jezikovnih naredb, temuč iz vzroka, ki se je že tolikrat povdral v tej zbornici, ker volitve leta 1897 niso izpadle po željah Nemcev.

Svojo nevoljo nad neugodno izpadlimi volitvami so izpustili Nemci nad jezikovnimi naredbami ter so se na ta način polastili popularnega orožja, katero so za svoje namene z ozirom na razburkane nacionalne valove popolnoma dobro izrabljali. Nič ni tačas pomagal vladi, ako je v obrambo svojih naredb povdrala, da je hodila le pota, katerih se je do tedaj držala. Nič ni pomagalo, pokazivati na to, da ni ničesar ukrenila, kar bi bilo v nasprotju z določili ustave, tudi ni pomagalo dokazovanje, da so jezikovne naredbe, ki gredo še dalje kakor te, ki jih je Badenijeva vlada izdala, ki so urejvale tudi notranji uradni jezik. Vse to ni nič pomagalo, jezikovne naredbe so se umaknile brezmejnemu terorizmu, in potem še se je stavila zahteva po zakoniti ureditvi jezikovnega vprašanja.

Mi nimamo nič proti zakoniti ureditvi jezikovnega vprašanja. Dobrodošla nam bo; toda ta zakonita ureditev mora biti v smislu in duhu državnih osnovnih zakonov. (Pritrjevanje.)

Toda tu je posegla vmes nemška prevzetnost. Rada bi bila pustila člen 19. na strani ter si jezikovno vprašanje tako uredila, kakor prijajeni vladoželjnosti. Državni jezik hočejo, dasi ustava ničesar ne ve o državnem jeziku, da, baš nasprotno temu določa. Prednost hočejo za svoj jezik v vsakem oziru, dasiravno jim državni osnovni zakon priznava le ednako pravico.

Od tod prihaja tudi mizera z vsemi dosedanjimi poskusi, urediti jezikovno vprašanje.

Ureditev hočejo samo na Češkem. Čudno, tam, kjer so po šte-

vilu in zastopstvu v manjšini, tam se mudi z ureditvijo; tam pa, kjer so v večini ali tudi v manjšini, toda kjer je le zastopstvo v njihovih rokah, tam se z ureditvijo ne mudi.

Mi se ne čudimo vedenju Nemcev. Toda, da je vlada, ki pobira stopinje za Nemci, da je taka vlada, ki se najodločnejše zavaruje proti očitanju, da oskrbuje posle Nemcev, in ki trdi, da stoji nad strankami in na temelju zakonov, da je taka vlada, temu se čudimo. Ako je vlada nepristranska ter stoji nad strankami in na temelju zakonov, naj bi šla in uredila jezikovno vprašanje, ki ga, kakor izjavlja, noče več odstaviti z dnevnega reda ter ga zavleči; uravna naj ga pa tako, kakor predpisuje državni osnovni zakon, nele na Češkem in Moravskem, uredi naj ga tudi v Šleziji, v Galiciji, pri jezikovni in narodnosti mešanicu v Bukovini, uravna naj ga pri nas na jugu, povsed je ureditev potrebna.

Nikakor ne razumemo, zakaj bi naj prišlo do ureditve le na Češkem in Moravskem. Morda zato, ker se tam najbolj krči? Ureditev pri nas, ureditev v vseh ostalih pokrajinah, ki sem jih omenjal, je mnogo nujnejša. Mi kratkomalo več ne zdržimo, postopa se z nami kot s heloti v državi. (Pritrjevanje), in jaz apelujem, posebno na naše češke sobrate, naj ne pusté z oči, da je ureditev jezikovnega vprašanja pri nas neodložilna, in naj se nikdar in nikjer ne spuščajo v poskuse, vsled katerih bi se uredilo jezikovno vprašanje le na Češkem in Moravskem. (Pritrjevanje).

Ne da bi se postavil na to po državnih osnovnih zakonih predpisano stališče, pravi ministrski predsednik v razgovoru o svoji izjavi, ki jo je oddal v začetku jesenskega zasedanja, kake nasledke bi rodilo, ako bi se odklonili temeljni načrti, takrat je rekel ministrski predsednik, naj bi se te temeljne načrte ne

odklonio lahkoščeno, ker bi to provzročilo razmere, ki bi — kakor se je ministrski predsednik dobesedno izjavil — studi zadovoljitev voščevanja vrednih zahtev drugih narodnosti, ki bodo prišle v teku debate na razgovor, odrinilo v nedogledno daljavo.

Potemtakem, ako se ne izvrši ureditev na Češkem in Moravskem, bo se tudi ureditev drugje odrinila v nedogledno daljavo.

Ni ga človeka med nami, ki bi ne bil tega smatral za prazno frazo, vrhutega še za frazo, katere nasprotno je resnično in pravo; kajti ako se jezikovno vprašanje na Češkem in Moravskem uredi, potem je ureditev v naših pokrajinah in drugod, kjer je ureditev potrebna, pomaknjena v nedogledno daljavo. To je resnica, tako je s stvarjo.

No, omenil sem poprej, da je bila obžalovanja vredna zamuda, da se ni jezikovno vprašanje uredilo v času, ko so bili pogoji za to ugodni. Bila pa je še tudi pozneje prilika, ko bi se bilo moral jezikovno vprašanje urediti, ako tudi ne v svoji celoti, tako pa vsaj v enem, in sicer v najvažnejšem delu, namreč, kar se tiče jezika pred in pri sodiščih. (Konec prih.)

Državni zbor.

Ni se moglo dognati v včerajšnji seji prvo branje budgeta. Zanimanje je bilo tako malo, da je bila v začetku seje zbornica sploh neslepčna ter so govorili prvi govorniki le za stenografe.

Pred sejo je bilo podanih več interpelacij, med drugimi je interpeliral posl. Šusteršič zaradi dogodkov na Balkanu ter zahteval, da se delegacije kmalu skličejo.

V proračunski debati je govoril prvi posl. Schücker, ki se je bavil z govorom dr. Körberja, ga imenoval neodkritosrčnega ter h koncu izjavil, da ne zahtevajo Nemci drugega, ka

LISTEK.

Profesorjev dnevnik.

Spisal Vojánov.

(Konec.)

II.

Danes je grozivo snežilo. Kar cape snega so padale. Ko sem se vračal zvečer iz pivarske domov, je pridirjal automobile. Skočil sem v stran. Pri tem sem zadel v snegu ob štirivogljato, črno, mehko stvar. Nisem se ustavil, niti pogledal, kaj je pravzaprav. Ko sem šel za vodo domov, sem ugibal, kaj bi bilo pač tam ležalo. Ni mi dalo miru. Vrnil sem se. Kaker prej je ležalo tisto v snegu. Pobral sem — bila je listnica. Potem sem šel domov. Tam sem listnico natančno pregledal. Haha. Šestintrideset bankovcev, menda po sto gol-dinarjev, sem naštel, nekaj poravnanih in nekaj neplačanih računov. Listnica je bila moji popolnoma slična. Primerjati sem hotel, a svoje nisem našel. Ravno danes sem jo moral izgubiti in šele zvečer. Iz pivarske sem jo še nesel, celo v roki. A saj ni bilo mnogo notri... tiste formule za reflektor. Imam jih v glavi. Čudno e, da nosijo računi moje ime. Kdo

se neki tako piše, ko jaz. Pa tudi profesor je. Haha! Veselim se že ju-tršnjega dne, da vrnem možu najdeni denar. Revež bo imel pač slabo noč...

III.

Zgodaj v jutru je prišla k meni gospa Minka. Da nima shčerko vred nič jesti. Pomorem ji naj. Če se mi že sama ne smili, pa vsaj hčerka, moje dete, ki je itak vedno bolehrno. To mi je pravila. E, pa še drugega mnogo. Nota bene! Nihče ne ve, da sem nezakonskemu otroku oče. Haha! Pa pustimo to. Saj ni treba, da vsi vedo. — Nič nisem imel, nič svojega denarja. Pravzaprav sem pa bogat. Najdeni denar... tisoči..., a ta ni moj... vrata le tega ne... proč, proč! Glava me je pekla... brenčalo mi je v nji... Minka je jokala... a jaz ne smem videti solznih očij, sploh solzā ne... posebno njenih... huhu... niti slišati ne maram o njih... izginil sem v sosednjo sobo, kjer sem spravil včeraj najdeno listnico... te-daj se je vnel boj v meni... pošte-nost in nepoštenost sta se spopadi... čutil sem pet obročov okrog glave... železnih... trdih... debelih... sežem po denar... v listnico... krč... v prste me je prijet... treslo me je po životu... zobje so mi šklepe-

tali... brrr... pa zopet Minkin jok... tedaj je prišel pome vrag, velik, grd... stotak dva, tri, zagrabim... listnico skrijem nazaj pod odejo v postelj... od vseh strani je zadonel tat... tat... tat... hotel sem bežati... zgrudil sem se... zmečkal bankovec... še sedaj mi brenči v glavi... vrtele se mi je... stopil sem k Minki... dal ji zmečkan denar... pa jo pahnil iz sobe... a prišla je nazaj... in rekla, da ni de-nar to... haha... da so čeckarie... navaden papir... še zdaj jo vi-dim... zapodil sem jo... da ni de-nar, hahaha... potem mi je prinesla kuharica časnik... nisem ga bral... saj sem vedel kaj stoji v njem... da je bila izgubljena listnica... s to in to vsebino... tista listnica, ki sem jo našel jaz... kaj hočem brati... gotovo se vse strinja natančno... nalači nisem bral... saj je bila listnica pri meni... na varnem... iz-posodim si par stotakov... da doložim... potem pa grem, da vrnem... saj izgubitelj mi tako da nagrada... pa še kakšno... ravno za božič bo... bom zlato vlival... samo da me glava neha boleti...

IV.

Vse popoldne sem letal okrog od znanca do znanca... zaman... nihče

ni imel, da mi posodi... božič se bliža... zima... nove obleke... veselice in plesi... novoletna darila... to so bili izgovori... izvrstni pri-jatelji, kadar potrebuješ... pa so imeli... jaz dobro vem... nalači ne dado, samo, da me spravijo v zapor... vražje kreature... tisoče imate... psi... vas ne peče vest... mene pač, čeprav nisem kriv... Minka, potem pa vi ste krivi... le vi ste krivi... povedati moram komu, zakaj mi bo denar... morda mi ga da... ali me pa zapro... kot tata... po časopisih me bodo imeli... iznsjdba... slava... vse, vse pojde... pa ravno jaz sem moral najti to listnico... pro-kleti denar... ubil bi se... denar... pa koliko ga je... vedno več... kar vidno raste... kakor kače... hu-huhu...

V.

Ponoči je imelo zopet par sto vragov ples v moji glavi... kar škr-talo je v njih... še zdaj... gotovo me je videl, ko sem pobral listnico, tisti starec, ki je stopil iz lekarne... ali pa stražnik, ki je stražil most... ova-dili so me... vso noč sem jih čakal... vedel sem, da so mi na sledu... od mraka do jutra so lazili in se pla-zili po mostovžu in ulici, kakor teme... saj sem jih videl... vse živo jih

je bilo... vse je imrgolelo haha pst... pst... vrata so odpirali glasno, da bi se jih bal... da bi trepetal... pred pravico in cesarjem... zdaj, zdaj... škelet sem postavil pred duri... pa naj bi bili prišli po kosti... po tiste sive... saj so stare... od univerze ga imam... ženski je... z okna je pala... pa smo jo dobili ha-ha... jaz sem vzel kosti... ta bi jim dal, ta... oživel se je, ko so zaropotali z verigami, tresel se je... črne oči so me kar presunile... kar ple-sal bi bil z njim... haha, kako je kuharica bežala... kakor blažna... kakor obseden... pa formul... danes mora biti gotova moja slava... kaj tisti ukradeni stotaki pst... pst... saj dobim milijone... zlate milijone... platina je bilo 57%... bakra, aha, bakra 28%, ali 39%... saj to je vse eno... bomo že naredili... šolski sluga mi pripravi retorto... pa je zmes gotova... z gobo bo pobrisal... le ko bi tako vroče ne bilo... kakor in peči... v najhujši vro-čini... glava mi kar poka... zdaj bodo kmalu... tisti z očali... fej... procenti so postranska stvar... da le nit dobro drži listnico... v te

kor da se respektuje njihovo stališče, ki so si ga pridobili v teku več sto let.

Posl. Kvekič se je pritoževal o sovražnem postopanju vladnih organov napram srbskemu prebivalstvu v Dalmaciji.

Posl. Perič je izjavil, da se ne bodo Hrvatje nikdar odrekli svojim zajamčenim pravicam ter je navajal želje in pritožbe Dalmacije.

Posl. Záček je govoril o bojkotu na Moravskem ter povedal, da so Nemci pričeli z bojkotom. Vsled teh besed sta začela Nemci Menger in Walz ugovarjati.

Posl. Berger je omenil, da je papež imenoval prestolonaslednika za svojega ljubljence ter zahteval, da mora ostati dinastija neodvisna od rimskega vpliva in njegovih zastopnikov. Nič ni Avstrije tako uporabilo in ponizalo, kakor politika dinastije. Podpredsednik Kaiser je opetovanjo opozarjal govornika, naj ne vlači krone v debato. Berger je zaključil: »Ali ta država propade ali ne, ni v naši moči; toda dokler nam bo mogoče, bomo povzdigali svoj glas proti temu, da bi se naše ljudstvo vklepal v hišno politiko, ki jo sklepa dinastija z Rimom.«

Posl. Malfatti je navajal pritožbe tirolskih Italijanov ter povedal, da bodo glasovali Italijani zoper budget.

Posl. Seitz je urgiral obljubljeno zavarovanje delavcev, za starestvo in onemoglost.

Posl. Breiter je obširno govoril o zunanjosti in notranji politiki ter grajal Körberja in Goluchowskega.

Koncem seje se je rešila zadeva glede prepovedi žurnalistom, ki bi naj ne imeli pristopa v dvorane poslancev.

Predsednik Vetter je obljubil, da se taka prepoved ne izda.

Danes je zopet seja.

Kako se reformira na Balkanu.

Turška dela s strastno naglico za vsake eventualnosti. Na eni strani izgotavlja statute za izvedbo reform, na drugi strani pa se pripravlja na vojno. Na bolgarski meji se hlastno kopijojo nasipi in jarki ter se delajo druge vojne utrde. Vse to pa se vrši tajno, in če kateri list omeni, da se Turčija mobilizuje, se veste mrzlično dementuje, češ, da se gre le za navadno vežbanje. Evropski diplomatje so splošno mnenja, da jih vodi sultan za nos. Kontrola reform je nemogoča, in tako bo izvedla Turčija le to, kar ji baš ugaja. Dosedaj se je zgodilo le toliko, da se nabi rajo primerne osebe za orožnike in policiake. Okoli 30 Kuco-vlahov je že imenovanih za policijske komisarje. Turška vlada se pri tem obrača

tatu... jaz nisem tat... jaz tat, jaz... haha... dokažite, le dokažite... vas tožim...

VI.

Na ulici me je gledalo vse nekako čudno... čudno saj vem... ima me že na sumu, da sem tat... začgal bi denar... v sneg vrgel... v vodo... pa saj je dobro spravljen... zaščit na prsih... rekli so mi, da sem bolan... bedasti lopovi... bolan, haha... mislite, da sem tak tepec, kakor ste vi... pri sebi si mislite tat... tat... tat... a zakaj me ne primete... kaznjujte me... v domrtnuo ječo... ali pa v salon... v železje me vrzite... saj imam čisto vest... jaz kriv, jaz, jaz? Kdo si upa... kaj... kdo... Kako me je tisti veliki stražnik gledal... a, saj vem, ti si stal na mostu oni večer, ti ti... še pozdravil me ni... jaz sem ga moral pozdraviti... blebetal je nekaj za mano... sledil mi je... celo domov me je spremil... kakor otroka, za roko... pa pismonoša... ko mi je dal list v veži... goldinar sem mu dal... ali je bilo premalo... kaj... kako me je gledal... zasmehal sem se... haha, kako je šel... naznanite me, storite z mano kar hočete... ne bežim... tu imate roke... uklenite me... zakaj ne zgrabit... morda zaradi iznajdbe... ha, kdo bi jo pač

dovršil potem... jaz?... v ječi?... motite se... kako se bo oni črnobradi sodnik veselil... ko me bo sodil... vrag te je dal... kaj boš mene sodil... onega sodi, ki je izgubil denar... sem jaz vzrok, da sem ga našel... sem jaz vzrok, da ga je drugi izgubil... njega primi... on je kriv, on, on... a mene pusti... stražnik je rekel, da gre po zdravnika... po krvnika greš, po krvnika... celo tolpo jih pripelješ... saj vem... aha, koraki, zdaj gredo po stopnjicah... čujem jih... spravljen sem... prosim samo vstopite, gospodje... s krvavimi rokami... miren sem... ne ustavljam se vam... še spovednika ni treba... vse povem... vse... vse... dnevnika pa ne... ne, naj zgori v škrinji... ključ bo moj, ključ... le iščite... punktum...

Dr. I. mi je razložil po pogrebu vse. Umrl profesor je imel fiksno idejo, da je našel listnico z mnogo denarjem in da si ga je pridržal.

V njegovem telovniku smo našli zaščito lastno mu listnico — ono, o kateri je mislil, da je tuja, — polno z dvomljivimi formulami, popisanih lističev — po njegovem mnenju stakov.

le do metropolitov, ki so najzvestejši sultani podložniki. Da bi se sultan prikupila, nabirata grška škofa v Dorjani in Strumici podpise za nekako zahvaln, adreso sultani za sprejete reforme. Kdor se brani to spomenico podpisati, tega vržejo takoj v ječo zaradi razdaljenja sultanskega veličanstva. Najbolje se kaže hinavstvo turške vlade pri imenovanju novih sodnikov. V Solunu so imenovani sami Armenci, Grki in Judje, a niti eden Srb ali Bolgar, ravno tako je v Strumici, Gorici in drugod. V Drugonih je dovolil okr. poglavars, da je znani bandit Bajram-Bajča nbral 40 mož, ki naj iztrjuje zaostale davke, pri tem pa požiga in pleni po celiem okraju — vse to z oblastnim privoljenjem. Arnavti groze, da ubijejo vsakogar, ki bi jih sili, da odloži orožje. Arnavtski rezervisti sploh nočejo na poziv pod puško, češ, da imajo doma dosti posla s kristjanskimi gavri. In sulta nova vlada jim vse spregleda, ker ve, da jih bo vsak čas potrebovala.

Politične vesti.

Spremembu opravilnika je v podsekusu dognana ter pride že sredi prihodnjega tedna v plenum na razpravo. Schalkov predlog, naj se določi nemščina za parlamentarni jezik, se je odklonil. Pri tem je prišlo do ostre polemike med Schalkom in Pernerstorferjem, ker je zadnji pobijal Schalkov predlog.

Brambna debata v ogrskem državnem zboru je čim dalje ostrejša. Posebno ostro je govoril včeraj socialist Vaszon. K predsedniku grofu Apponyu prihajajo vsak dan mnogobrojne deputacije meščanov raznih ogrskih mest protestirat proti brambni predlogi. Včeraj je prišlo 530 meščanov iz Czegleda.

Potovanje ruskega carja v Rim se je preložilo vsled carične bolezni in ker se je carju sporočilo, da bi bilo njegovo življenje v nevarnosti.

Francoska zbornica je pričela včeraj razpravo o avtorizacijskih prošnjah moških kongregacij. Navalna zbornica je velikanski.

Avstrijska eskadra, obstoječa iz štirih bojnih ladij, je dobila nalog obiskati Sredozemsko morje ob azijskem nabrežju. Odredba se spravlja v zvezo z mobilizacijo na Balkanu.

Obravnavo o sv. Jeronimskem zavodu se je pričela včeraj v Rimu. Razsodba se izreče v 20 dneh.

Davek na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta.

(Dalej.)

S 6. Poraba užitinskemu davku podvržene tekočine za na drobno pro-

dovršil potem... jaz?... v ječi?... motite se... kako se bo oni črnobradi sodnik veselil... ko me bo sodil... vrag te je dal... kaj boš mene sodil... onega sodi, ki je izgubil denar... sem jaz vzrok, da sem ga našel... sem jaz vzrok, da ga je drugi izgubil... njega primi... on je kriv, on, on... a mene pusti... stražnik je rekel, da gre po zdravnika... po krvnika greš, po krvnika... celo tolpo jih pripelješ... saj vem... aha, koraki, zdaj gredo po stopnjicah... čujem jih... spravljen sem... prosim samo vstopite, gospodje... s krvavimi rokami... miren sem... ne ustavljam se vam... še spovednika ni treba... vse povem... vse... vse... dnevnika pa ne... ne, naj zgori v škrinji... ključ bo moj, ključ... le iščite... punktum...

Dr. I. mi je razložil po pogrebu vse. Umrl profesor je imel fiksno idejo, da je našel listnico z mnogo denarjem in da si ga je pridržal.

V njegovem telovniku smo našli zaščito lastno mu listnico — ono, o kateri je mislil, da je tuja, — polno z dvomljivimi formulami, popisanih lističev — po njegovem mnenju stakov.

dajo ali za dom prične v trenutku, ko se posoda s tako tekočino nastavi, to je, ko se odpre v svrhu prodaje na drobno ali rabe za dom.

§ 7. Davku podvržena stranka je dolžna, kadar namerava davku podvržene tekočine:

1. porabiti za prodajo na drobno ali za svojo potrebo,

2. na debelo t. j. v množini 56 l ali še čez oddati drugemu, ali jih odpraviti iz prostornosti, kjer so spravljene,

3. jih poslati iz kraja, kjer so v shrambi, ali

4. jih popolnoma ali pa deloma prečisti ali prelisti iz jedne posode v drugo ali pa v več posod, ali

5. kadar namerava zaporo na kaki posodi ali shrambi, ki je bila uradno napravljena odstraniti ali posodo načeti: namenjeno dejanje v to postavljenemu organu najmanj 12 ur prej pisemo ali ustmeno naznani in v slučaju, omenjenem pod št. 1, užitinski davek od vse v posodi, ki se namerava za točenje nastaviti, nahajajoče se množine tekočine plačati.

Delno obdobje v jedni posodi se nahajajoče tekočine brez odtočenja ni dopuščeno.

(Dvorne kom. dekret 22. julija 1830 št. 26609.)

Vsa ta zglašenja se davkoplačevali potrebe v zglasilni poli, plačana užitnina se potrdi s plačilno boleto.

§ 8. N obenio v § 3. točki 2 in v § 7. omenjenih dejanj se ne sme izvršiti, dokler

a) potrjenja o naznanih, in kolikor se tiče porabe za prodajo na drobno in za svojo potrebo, dokler bolete s potrjenjem, da je užitinski davek že plačan, nima v rokah oni, ki ima tem dajati odgovor.

b) ni prišel za to dejanje napovedani čas,

c) ako je tekočina pod zaporo, dokler ni ta odpravljena ali odvzeta po organu za to postavljenem.

Le v tem slučaju ako se je naznano, v času v § 7. zapovedanem, podalo in za to postavljeni organ jedno uro čez napovedani čas ne pride v prostornost, kjer se ima to goditi, da bi zaporu odpravil ali odvzel, ali če je bilo to v zglasilnem listu izrecno dovoljeno, sme stranka sama zaporo odpreti.

§ 9. Pri revizijah zalog, smejo se od neobdachenec zaloge neobdachenec odpisati množine, ki

1. se zgube vsled osušila, puhtenja, vretja, ali ki vsled v navzočnosti užitinskemu organu izvršenega pretakanja odpadejo;

2. so neužitna goščava;

3. v shrambi svojo kakovost spremene tako, da niso več dobre za človeško uživanje, ali ki se spremene v tekočino, katera užitinskemu davku ni podvržena;

4. se po slučajnem dogodku uničijo, ali ki se iz prostorov, kjer so bile hraničene; odneso;

(izkletijo v množini nad 56 l.)

§ 10. Tak neobdachenec odpis (§ 9) je pa dopuščen le pod nastopnimi pogojimi,

1. v slučaju omenjenih pod § 9. točki 1 in 2 je odpisana množina z ozirou na kakovost posod s primernim razmerjem, da vkljeti množini, od katere se neobdachenec odpis namerava;

2. v slučajih 2 in 3 § 9 omenjenih, so gošča ali spremenenje tekočina v navzočnosti užitinskemu organu izvirovnost, kjer so shranjene, odneso.

3. Ako je tekočino odpisati vsled slučajnega dogodka (§ 9 točka 4) se to storiti le, če je dogodek obrtna stranka precej, ko ga je dozvedla, naznana užitinskemu organu, ali če se ta ne nahaja v zadevnem kraju, če se je dogodek naznani vsaj županstvu, in če se dokaže, da dogodku ni kriva obrtna stranka.

K § 9. točki 2. je s cirk. odlokom užit. uprave z dne 18. septembra 1839 št. 9536 določeno, da goščava ne sme presegati pri vinskem moštu od 100 litrov 10 litrov, pri vnu od 100 litrov 2½ litra.

§ 11. Grmotoči in vinogradniki, ki svoj pridelek po splošnih užitinskih predpisih točijo, vezani so šele tedaj k polnovanju določil, omenjenih v § 3, kadar pričnejo s točenjem.

(Dalej prih.)

Strup v mašnem vinu.

Iz Celovca, 12. marca.

Zasljevanje prič je spravilo marskaj zanimivega na dan.

Ključar Burgstaller je izpovedal, da je kaplan pri njem naredil posebne vrste ključ — v kateri namen, ne ve.

Zupnik Strnad je izpovedal, da je s kaplanom dobro izhajal. Kaplan je rad popival po gostilnah. Čim je izginila branilnična knjižica je kaplan skušal zupnika spraviti ob ves ugled med ljudstvom. Samo kaplan je vedel, kje ima zupnik branilnično knjižico spravljen. Zupnikova kuharica je sicer vedela, da ima zupnik branilnično knjižico in

da jo hoče nej zapustiti, a kje ima župnik knjižico shranjeno, tega ni vedela. Knjižice ni mogel drugi ukraсти, kakor kaplan. Teda, ko sta imeli juha in vino tako čuden ukus, ni bilo razen kaplana nikogar druga gega v sobi. Ko se je potem župnik vsled zavžitja zastrupljenega vina pred altarjem zgrudil, je prišedel k zavestni, najprej skrbel, da dobi posodo, v katero je izpljunil zastrupljeno vino. Ko je prišel zdravnik, mu je župnik izročil to posodo, pa tudi tisto steklenico vina, iz katere je bila mašna steklenica napolnjena. Zdravnik je koj spoznal, da vino v veliki steklenici ni zastrupljeno.

Kaplan je skušal župnika speljati, da bi se v svojih odgovorih zamešal, a to se mu ni posrečilo. Tudi dokaza, da je župnik nepošten človek, ni mogel kaplan dooprinsti, da je pripovedoval vsakovrstne umaznosti.

Nadučitelj Kastelic je izpovedal, da kaplan glede njegovega delovanja v šoli ne more ničesar očitati. Župnik Coufal je povedal, da je kaplan tudi svoje duhovniške dolžnosti dobro izpolnjeval. Župnik Strnad je rekel, da je znal kaplan s svojimi talenti in s svojimi pridi gumi ljudi zaslepiti, a bil je sam na videnje dober duhovnik, v srcu pa brezverec. Kaplan Edelman je dejal, da je bil otoženi kaplan že v semenišču hinavec.

Iz izpovedi različnih prič iz Pulsta je bilo spoznati, da je bil kaplan pri faranah bolj priljubljen, kakor župnik.

S tem je bila končana obravnavna dne 11. t. m.

Danes, 12. marca, se je nadaljevalo zasišjanjem prič.

Mežnarjev sin, Oton Tronegger, je skušal vse oslabiti, kar je bil izpovedal v preiskavi.

Takisto je tudi ministrant Manesnegger šele po ostrem opominu predsednika popisal, kako se je zgodilo, ko se je župnik zgrudil pred altarjem in je kaplan odnesel mašno vino in čedil kelih. Kar je prič izpovedal, se ne strinja do celia s tem, kar je izpovedal v preiskavi. Predsednik je priči rekel, da ga je gotovo kdo podučil, kakor način priča.

Tudi ministrant Mulle je skušal izrezati kaplana in je trdil, da je

ljudske posojilnice spravilo bo ubogi jenski na beraško palico. Taki so sadovi katoliške gospodarske organizacije. Kristusovega biča bi bilo treba.

Dogodki v Riemanjih.

Edinost^o poroča: Za nastopom orožnikov, kateremu je bil očvidno namen ta, da bi Riemanje prestrašili, kateri namen pa se ni dosegel, začelo se je proti Riemanju drugače postopati; takole namreč: proti Riemanju so naperjene razne sodno-kazenske ovadbe. Do sedaj so se vršile že štiri kazenske razprave pred c. kr. kazenskim sodnikom v Kopru. Najvažnejša med njimi je bila tretja razprava, ki se je vršila dne 5. t. m. pred kazenskim sodnikom dr. Mattioni-jem. Obtoženih je bilo 13 oseb iz Riemanja, med njimi sedem možnih in šest ženskih. Med obtoženimi je bila tudi 8-letna šolska deklica. Tožilo jih je državno pravdinstvo, da so dne 17. februarja t. l. prišli v solo ter zahtevali od novega latinskega kapelana, da jim izroče vse one njihove otroke, ki nimajo še sedem let, da jih odpeljejo domov, ker nočejo, da bi se neli krščanski nauk latinske cerkve. Za pričo je bil pozvan tudi novi gospod latinski kapelan Josip Krančič, ki je pred sodnikom izjavil, da so obtoženci prišli v solo povsem mirno, da so mirnim načinom zahtevali od njega svoje otroke in da niso rabiči nikake sile. Obtoženci so se branili, naglasuje, da so izstopili iz latinske cerkve in da jim je znan zakon, po katerem otroci pod dovršenim sedmim letom sledijo veroizpovedi svojih roditeljev in da torej njihovi otroci niso bili dolžni ostati na latinskem krščanskem nauku. Na to je sodnik izrekel razsodbo, v kateri je obsodil petorico v globo po 20 krom, oziroma po dva dni zapora, četorico pa na globo po 10 krom, oziroma po en dan zapora. Vsi obsojeni so takoj prijavili rekurz in zahtevali prepis razsodbe. Na sodišču je prišlo do drastičnih prizorov med Riemanci in novim gospodom kapelanom, kateri se je moral pač prepričati, da je v Riemanjih popolnoma nemogoče.

Ljubljanska kreditna banka imela je včeraj popoldne v gornjih bančnih prostorih svoj letošnji redni občni zbor, pri katerem je bilo zastopanih 1588 delnic s 158 glasovi. Predsednik g. Ivan Hribar je naznani, da se grof J. Harrach, ki je odpotoval na Riviero, ne more udeležiti občnega zборa, da pa je pismeno izrazil željo, naj bi novi zavod tudi v bodoče tako lepo vspaval, kakor v dosedanji dobi svojega obstanka. Predsednik podal je po tem v glavnih potezah poročilo o bančnem delovanju ter je konstatoval, da je bilo poslovanje v preteklem letu tako ugodno in da se bode rezervni zaklad iz lanskega čistega dobička mogel dotirati tako, da bo iznašal 100 000 K, torej 10% delniške glavnice. Prav povoljen je bil tudi uspeh Spljetske podružnice. Zavod uživa že sedaj splošno zaupanje ter je temelj njegov krepak in zdrav. Iz računskega zaključka, o katerem je poročal bančni ravnatelj gospod Pečenka, posnamemo, da znaša čisti dobiček za lansko leto 111 393 krom 20 h, kateri se po sklepu občnega zboru razdeli tako-le: 6% dividenda delničarjem v zneku 60.000 krom, tantjema upravnemu svetu 5624 K 97 h, pokojninskemu zakladu 3000 K, za dobrodelne namene 1300 K, ostanek pr. 7318 K 06 h pa se prenese na nov račun. V kratkem ustanovi se pod pokrovitelstvom banke kreditno društvo trgovcev in obrtnikov. Pravila novo ustanovljene pokojninskega sklada uradnikov in uradnih slug kreditne banke odobrila so se brez ugovora. V upravnem svetu bili so izvoljeni gg.: Ivan Hribar, Jos. Al. Špitálsky, Fran Arnold, Milivoj Crnadar, Kornelij Gorup, dr. J. Juhoda, Ivan Knez, Fran Kollmann, Miroslav grof Kulmer, J. Otto, dr. Ivan Tavčar in Urban Zupanec. V nadzorstveni svetu pa per acclamationem gg.: Josip Lavrenčič, Gabrijel Jelovšek, Fran Mally, Fran Pavlin in Dragotin Vabič. Po nasvetu g. pl.

Trnkóczyja izrekla se je upravnemu svetu in zlasti njega predsedniku g. Iv. Hribarju zahvala občnega zboru za uspešno delovanje. Ob polu petih zaključil je predsednik občni zbor.

Repertoar slovenskega gledališča. Jutri, v soboto, se igra Pailleronova slavna, duhovita in elegantna francoška veseloigra »Miška«, ki je stalno na repertoirju dvornega gledališča na Dunaju in se igra po vseh boljših odrih. Poredna šegavost, graciozna sentimentalnost in prikrita pikanterija dajejo »Miški« trajno privlačno silo. Naslovno ulogo igra gdž. Jos. Kreisova; večje uloge igrajo g. Danilo, gdž. Rückova, gospa Danilova, gospa Dobrovolna in gospa Dragutinovičeva. Ta predstava je zadnjava v abonnementu. — Pribodnina predstava je v torek.

Slovensko gledališče. Včeraj se je ponavljala prvič in pelj radi odhoda g. Vlčka, zadnjič v sezoni velika Franchettijeva opera »A zrača«. Zanimiva snov te opere daje komponistu priložnost pokazati svojo invencijo v vseh možnih situacijah dramatičnega razvoja. Scena nam kaže živo vrzenie pekla, mirno, nabožno bivanje v nebesih in vsakemu poslušalcu pa najsimpatičnejše, ljubezni in strasti polno življenje na zemlji sami. Komponist je dramatične položaje po svoji možnosti prevel v glasbo in je skušal povsodi dati svoji kompoziciji, položaju primeren značaj. Franchetti ima simpatično invencijo v posameznih motivih, a nikdar jih ne razprede v daljše odstavke. Kot moderni komponist se drži strogo, včasih prestroga libretovih besed in žrtvuje raje vsled tega daljše sinfoniske odstavke, v katerih bi mogel s svojo glasbo spraviti poslušalca v sceni v primerno ubranost. Pevci glavnih ulog imajo vseskozi zelo hvaležen posel; vsak zamore pokazati svojo umetnost, vsled melodijoznosti pisave komponista. Tudi zbor ima lepo ulogo, katera pa je izgubila pri obeh naših predstavah vsled skrajno slabe izvršitve popolnoma svoj čar. Komponist je pisal svojo opero z velikim orkestrom, kateremu daje deloma že popolnoma od pevcev samostojen posel. Izvršitev opere na našem odu ni bila, kar se tiče celote, povoljna. Pohvaliti zamoremo pač le soliste. Gospodina Procházkova je kot Nefta in Kločnika vidno z navdušenjem izvajala svojo ulogo. Bolj siguren, nego pri premieri, je bil včeraj njen glas in smo tudi manj opazili njej drugače običajno tremoliranje glasu. Fino, prisrčno je igrala ter nam verjetno predčila vročo ljubezen do Azraëla in veliki duševni boj Klotilde. Gdž. Procházkova si izbere tudi vedno okusno masko. Gospa Slobodová Han učuo je svojo temperamentno živahnostjo in zvonkim, simpatičnim glasom pela ciganko Loretto in je bila izvrstna v igri polna strastne, a nevarne, vročekrvene ljubavi, katera se nad nezvestim ljubimcem brez srčno maščuje. Prejela je za svojo arijo pri obeh predstavah na odprtih sceni aplavz. Dobra je bila v ulogi zgolj intrigantskega značaja Lidora gdž. Glivarčeve, ki je s svojim lepim altom dramatične akcente svoje uloge prav srečno povendarjala. Glavno, naslovno ulogo A zrača je pel naš dični tenor g. Vlček. Čeravno ni bil nekako disponiran, — opazili smo semtretja neprijetno disoniranje — je vendar izvršil svojo veliko partijo, katera je nekdaj služila tenorjem velikih oper kot sijajna uloga, znana nito. Njegov simpatični tenor razgrava vsikdar občinstvo in to ga je tudi včeraj prav živo aklimiralo pri vsem nastopu. G. Aschenbrenner je pel svoji ulogi Luciferja in bavantskega kralja povsem povoljno in si je pridobil z insceniranjem scenično zelo bogate opere zopet novih zasiug. Kar se tiče tedaj solistov, je bila izvršitev opere dobra, ne pa kar se tiče zboru. Ta je bil pri tej operi tako nesiguren, kakor že dolgo ne. Poleg tega je pa ženski zbor še skrajno neokusno pel, kar je motilo zlasti v prvem in zadnjem dejanju v scenah v nebesih, kjer smo slišali

pač vse drugo nego »angeljsko petje. Nesigurnosti zboru je nekoliko krivo tudi spremljanje, v kojem smo slišali večkrat neprijetne disonance. F.

Odbor ljubljanskega Sokola opozarja še enkrat brate Sokole, da se udeleže današnja sestanka v »Nar. domu«. Štridesetletnica je pred durmi, dela pa ogromno!

Uradniško stavbno društvo v Ljubljani. Na občnem zboru dne 8 t. m. voljeno ravnateljstvo se je sestavilo sledede: Ravnatelj g. Ferd. Starč, c. kr. sodnik v pok.; ravnateljev namestnik g. Del Cott, c. kr. okr. glavar v pok.; tajnik inž. Ciuh; pravni zastopnik g. dr. Bežek; blagajnik g. Reich, c. kr. predstojnik c. kr. dež. plač. urada. Ker se je izprevidelo, da je pet članov v ravnateljstvu premalo za ogromne posle, ki ga čakajo, poklicala sta se oba namestnika za aktivno delovanje v ravnateljstvo. Začasnim lokalom društvenega vodstva so se določili prostori »Slovenskega kreditnega društva« v Gospodskih ulicah št. 7. — Tam je pripraviti pristop k novoosnovanemu stavbnemu društvu in plačevati doneske, katere sprejemata blagajnik kreditnega društva. V olajšavo pristopa k stavbnemu društvu sklenilo je ravnateljstvo, da je pri vstopu v društvo plačati takoj le 20 krom vstopnine, posamezni deleži po 100 K pa se lahko plačujejo v zaporednih mesečnih obrokih po 20 K. V varstvo društvenih interesov se je § 10 društvenih pravil v toliko popolnil, da dovoljuje pristop edinole uradnikom raznih kategorij in pa uradnim slugam.

Občni zbor, Bolniškega in podpornega društva pomognih uradnikov se vrši jutri, soboto, 14. marca t. l., ob polu osmih zvečer v vrtnem salonu Aurove gostilne v Wolfovi ulicah. Gdž. člani se še enkrat vljudno pozivajo, da se istega kar moč polnoštevilno udeleže in s tem omogočijo sklepanje o spremembih pravil, ki so, kakor skušnja uči, marsikatero bistvene spremembe potrebne. Odbor je storil svojo dolžnost, ko je lani vsled zahteve več članov izdelal načrt, dolžnost teh članov je zdaj, da omogočijo sklepanje in pokažejo, da jim je v istini mar tudi za stvar in ne samo za besediščenje.

Zdravstveni ukrepi po cerkvah. Da se tudi v javnih prostorih izvedo ministrski predpisi za odvračanje tuberkuloze (jetike), po stavili se bodo tudi po cerkvah primerni pljuvalniki in napisi za verenike. Baš cerkev so v tem oziroma nekaka ognjišča, kjer se ta bolezne najlaže razšiti in naleže. Zato je bil zadnji čas, da se so sanitetne oblasti odločile tudi potrebitno ukreneti.

Narodna Čitalnica v Kamniku priredi 15. sušca t. l. v društveni dvorani častni in večer svetim trem novo imenovanim častnim članom gospodom Josipu Močniku, Josipu Sadnikarju in Gregorju Slabajni s pripaznjim sodelovanjem slavnega kamniškega salonskega orkestra v katerem prvič nastopita gospodčni Štef Novakov in Malči Jančičeva. Pevske točke proizvaja slavno prvo slovensko pevsko društvo »Lira« v Kamniku.

Akadem. teh. društvo Triglav v Gradcu priredi svoj II. redni občni zbor v tem tečaju dne 14. sušca t. l. v društvenih prostorih po sledede sporedu: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Čitanje zapisnika br. društva »Slovenije«. 3. Čitanje zapisnika br. društva »Ilijere«. 4. Odborovo poročilo. 5. Poročilo društvenega sodišča. 6. Poročilo revizorjev. 7. Nadomestne volitve. 8. Razdelitev trakov. 9. Slučajnosti. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Tat Odlazek, ki je bil obstrelen, ko je hotel orožnikom pobegniti je sedaj umrl.

Hudič gre po njega! Dne 5. t. m. je začel pri Gornjem gradu padati balon, odposlan od c. kr. zrakoplovstva kavzoda na Dunaju. Bočani so ga potegnili na tla. Ob tej prilici se je prigodila smešna dogoda. Neki kmet je stal pred hišo. Mož se prestraši in zbeži v hišo. Zaklene vsa vrata in s strahom pričakuje, kaj bude. Misli je, da gre hudič po njega. Ko so drugi ljudje balon privlekli do njegove hiše in ga klicali, naj gre ubitega hudiča gledat, prilezel je počasi iz hiše.

V Ptuju sta se skregala v gostilni neki Ivan Lakner iz Schönburga pri Wildonu in častniški sluga Kraml zavoljo neke deklice. Pri tem je Lakner zabolel dvakrat z nožom slugo v glavo, da se je zgrudil na tla. Težko ranjeni je hotel potem na vseh štirih uiti svojemu nasprotniku. Ta pa se je ves divji vsedel na njega ter mu zadal tri rane v hrbot. Laknerja so zaprli, Kramla pa prepeljali v bolnišnico, kjer dvomijo zdravniki, da bi še okreval.

Izpred sodišča. Kazenske obravnave pri tukajnem dež. sodišču.

1) Pleskarski pomočnik Ivan Rožič in natakar Pavel Debevec ulomila sta po noči na 7. svečana t. l. v gospodskih ulicah v Ljubljani v Vošpernikovo klet, tam izpla buteljko šampanje potem ga pa odnesla še 11 buteljk in 10 steklenic cvička. Rožičeva mati je pa ukradeno vino zopet nazaj odnesla in steklenice v Vošpernikovo kuhinjo postavila. Rožič je bil obsojen na 6 Debeve pa na 7 mesecev težke ječe. 2) Janez Premrov je bil od Lemuta iz Dolgičpoljan težko telesno poškoden in deželno sodišče mu je z razsodbo z dne 23. aprila 1902 kot zasebnemu udeležencu 122 K 80 v. za bolečine in odhod na zasluzko, 19 K pa zastop, stroškov prisodilo. Da bi Lemut onemogočil plačilo Janezu Premrovu, vzel je pred kazensko obravnavo zadnje 200 K, katere je imel še od očetove dedičine po 700 K od svoje matere za tirjati, ta pa je na podlagi izbrisne pobotnice takoj izknjižila ta dolg kateri je bil na njenem posestvu zavarovan. Premrov mislec da ima Lemul še 200 K od svoje matere za dobiti, skušal je zvršilnim potom ta dolg iztirjati, toda zmanj, moral je vrh temu še zvršilne stroške trpeti. Sodišče je Lemuta zaradi pregreška obrezuspešenje rubežni krivim spoznalo in ga na 14 dne strošega zapora odsodilo, njegovo mater je pa od sokrivde oprostilo. 3) Janez Koritnik posest. sin v Tetnici je dne 22. decembra l. l. posestnika Antona Kermelja blizu vasi Žerovnik z nožem sunil v leve nadlehti vsled prej nastalega prepira zaradi plače voznine. Koritnik se izgovarja da je bil pijan. Obsojen je bil na 3 mesece ječe.

Trg z živili se je nastanil zdaj na stavbišči prihodnjih tržnic, a v nekakem neredu. Umetno bilo, da se svet ondi malo s peskom posuje in prodajalci urede po vrstah, zlasti ob tržnih dneh.

Listnica s 6800 krovnimi ukradeni. Včeraj je na sejmu v Kamniku dosedaj neznan tat ukradel posestniku in živinskemu trgovcu Josipu Mattelu iz Flissinga v političnem okraju Lipniškem na Štajerskem listnico, v kateri je imel 6800 krom denarja. Mattel je opazil tatvino šele, ko se je pripeljal v Ljubljano. Listnico je imel v notranjem žepu v telovniku in mu je tata prezel telovnik, da je mogel priti do listnice. Iz Kamnika se je pripeljal Mattel v Ljubljano na vozu s tremi Izanci in s svojim mešetarjem. Ležal je na vozlu ves čas na strani, kjer je imel žep za listnico. Ko je na Dunajski cesti stopil z voza in se potopal če ima še listnico in denar, je šele opazil, da je telovnik prerezan in da mu manjka denar. Mattel je povedal, da je bil na sejmu večkrat v prav hudi gneči in da mu je bil brez dvoma takrat denar ukraden. Ukraden denar je obstal iz bankovcev po 1000, 100, 50, 20 in 10 K.

Na Gradu ponesrečil. Včeraj dopoludne je nabiral 8letni dež. Em. Zawadič, sin strojedovca Jos. Zawadiča na Resljevi cesti št. 25 na Gradu za »Mestaim domom« podlesek. Ker je ondi zelo strmo, prijeval se je z veje, pri tem pa se mu je veja zlomila ter je padel kakih 8 do 10 metrov po skalah navzdol in se na glavi in na hrbitu tako poškodoval, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati domov.

Povozil je danes dopoludne na Tržaški cesti neki neznan kolesar posestnikovo hčer Marijo Prosenovo iz Podsmreke št. 22. Povozil je za njo po cesti in ko je bil bližu nje, je pozvonil, nakar je dekle skočila z mlekarškim vozičkom na stran, a ravno pred kolesarja, ki jo je podrl, da je padla v cestni graben in se udarila na usta, da ji je tekla kri. Kolesar se je naglo opredpeljal in ga dosedaj niso mogli izslediti.

Policija je prijela 20 let starega brezposelnega hlapca Ivana Vidica iz Št. Mihaela Stopice, katerega zasleduje okrajno sodišče v Ljubljani, ker je poneveril trgovcu s premogom Josipu Praprotniku, na Karolinski zemlji, pri katerem je nekaj časa služil, 18 K 40 vin.

Hrvatski delavci. Danes ponovi se je odpeljalo 20 hrvatskih delavcev na Nemško.

Najnovejše novice. Zaradi ščuvanja zoper carja so zaprli v Peterburgu dva topničarska častniška. Pri njima se je našlo več brošur, s katerimi sta vojake navorjala k neposlušnosti in zaroti. — Za pogrevne stroške H. Wolfa je podaril cesar 600 K. Tudi za čas bolezni je dajal cesar komponistu vsako leto 1200 K. — Z motiko je ubil v Treviso 60letno grofico Onigo njen vrnar. — Kaznovani proš. Magistrat v Bolcanu je kaznoval prošta Trenkwaldera za 100 krom, ker je vezel za papežev jubilej zvoniti z velikim zvonom, dasi je bilo to zaradi slabega zvonika preposedano. — Umrl je veliki župan simskoga komitata, P. Gjurković, ki je nedavno spremjal srbsko kraljevo dvojico v Krušedol. — Želez-

nico med Severno in Južno Ameriko se namerava v kratkem graditi. — Giron — trapist. Iz Ninove se poroča nekemu nemškemu listu, da je Giron vstopil v ondotni samostan.

Kakor v konkordatnih časih. Neki učitelj v okraju Neunkirchen na Nižjeavstrijskem je odrekel učencem dovoljenje, da bi hodili med šolskim poukom ministritat. Župnik Prein se je pritožil na klerikalni dež. šolski svet, ki je odgovoril župniku: »Z dovoljenjem deželnega šolskega sveta, dovoljuje okrajni šolski svet, da se na željo prečastega župnika urada da dopoldne štirim do petim učencem prosto v svrhu zvonenja in sodel

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurz dnevn. borze 13. marca 1903.

Naložbeni papirji.

	Dana	Blago
42% majeva renta	100 60	100 80
42% srebrna renta	100 60	100 80
4%, avstr. kronska renta	101 15	101 35
4%, zlata "	121 30	121 50
4%, ogrska kronska "	99 55	99 75
4%, zlata "	121 80	—
4%, posojilo dežele Kranjske	99 75	—
4%, posojilo mesta Spljeta	100 —	—
4%, Zadra	100 —	—
4%, bos.-herc. žel. pos. 1902	100 90	101 30
4%, češka dež. banka k. o.	99 60	100 30
4%, z. o.	99 60	100 30
4%, zast. pis gal. d. hip. b.	101 15	102 15
4%, pr.	107 30	108 30
4%, zast. pis. Innerst. hr.	101 —	102 —
4%, ogr. centr.	101 —	101 80
4%, deželne hranilnice	100 45	101 45
4%, zast. pis. ogr. hip. b.	100 —	100 50
4%, obli. ogr. lokalne železnice d. dr.	99 50	100 50
4%, češka ind. banke	98 —	99 —
4%, prior. Trst-Poreč lok. žel.	99 50	100 50
4%, dolenskih železnic	304 —	306 —
3%, juž. žel. kup. 1/1.	100 65	101 65
4%, av. pos. za žel. p. o.	178 —	188 —
Srečke.	184 —	186 50
" " 1860/	247 —	251 —
" tizske	159 —	161 —
zemlj. kred. i. emisije	269 —	272 50
II. ogrske hip. banke	266 75	268 75
srbske & frs. 100— turške	259 —	262 —
Basilika srečke	89 —	91 —
Kreditne	118 —	119 —
Inomoške	19 10	20 10
Krakovske	431 —	436 —
Ljubljanske	84 —	89 —
Avstr. rud. kriza	75 —	78 —
Ogr.	74 —	77 —
Rudolfove	55 25	56 25
Salčbarske	27 75	28 75
Dunajske kom.	70 —	75 —
Češka sladkorne družbe	74 —	78 —
Valute.	437 —	441 50
Južne železnice	52 50	53 50
Državne železnice	692 25	693 25
Avstro-ogrške bančne del.	1589 —	1599 —
Avstr. kreditne banke	686 —	687 —
Ogrske	741 50	742 50
Zivnostenske	254 50	255 50
Premogok v Mostu (Brux)	710 —	712 —
Alpinske montan	386 —	387 —
Praske Želez. ind. dr.	1621 —	1631 —
Rima-Murányi	477 50	478 50
Trboveljske prem. družbe	405 —	410 —
Avstr. orožne tov. družbe	358 —	360 —
Ceška sladkorne družbe	148 —	152 —
Zitne cene v Budimpešti.	11 32	11 37
dne 13. marca 1903.	19 11	19 14
Termin.	23 43	23 52
C. kr. cekin	23 98	24 06
20 franki	117 15	117 35
20 marke	95 45	95 65
Sovereigns	263 —	264 —

Žitne cene v Budimpešti.
dne 13. marca 1903.

Termin.

	Prešnica za april	za 50 kg	K	7 62
Re	" april	50 "		6 75
Koraza	" maj	50 "		6 09
Oves	" julij	50 "		6 16

Efektiv.

Nekaj vinarjev cenejo.

Deželno gledališče v Ljubljani.

Štev. 88.

Dr. pr. 1286

V soboto, 14. marca 1903.

Repertoarna igra dvor. gledališča na Dunaju.

Prvič v sezoni:

Miška.

Veseloigrja v treh dejanjih. Napisal Ed. Paileron. Poslovenil J. Podgornik. Režiser F. Lier.

Plačajte se odprte ob 7. ur. Začetek ob 1/2. ur. Konec po 10. ur.

Prihodnja predstava bode v tork, 14. marca.

Umrlj so v Ljubljani:

V deželnih bolnic:

Dne 11. marca: Josip Mihevc, lajnar, 82 let, ostarelost.

V hiralsici:

Dne 10. marca: Marjeta Tominc, dnarica, 76 let, ostarelost.

Dne 11. marca: Jožef Scheicher, de lavčeva žena, 47 let, rak.

Meteorologično poročilo.

Vsišina nad morjem 3062'. Srednji zračni tlak 736 0 mm.

Marc	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo
12. 9. zv.	737 2	30	brevzvet.	pol. oblac.	
13. 7. zv.	737 3	— 21	sl. vzhod	meglja	

Srednja včerajšnja temperatura 26°, normale: 30°. Mokrina v 24 urah: 0'0 mm.

Poskusite

J. Klauerjev, Triglav'

prijetni rastlinski likér.

Oživlja želodec.
Budi tek in prebavo.
Daje dobro spanje.

Edino prsten od založnika:

Edmund Kavčič

v Ljubljani. (11-59)

Važno za gospode!
Novo! Novo!

Vljudno naznanjam, da sem v I. nadstropju svoje trgovine

→ Pred škofijo štev. 1 →

otvoril

posebni oddelek za vsakourstno sukneno blago

ter sem se potrudil, svoje skladische dopolniti z najnovnejšim, najmoder-

nejšim tu- in inozemskim blagom od najfinje do najceneje vrste, tako da sem v prijetnem položaju ustrezli vsem zahtevam.

Poskusite enkrat, ako kaj potrebujete, z mojim vsako-

vrstnim suknem blagom in prepričali

se boste, da Vas bude zadovoljila moja velika izbera, kakor tudi ka-

kost in cene kar najbolje.

K prijaznemu ogledu vabi najvljudneje

J. Grobelnik, Ljubljana.

Blago iz lanske sezije 20% in suknemi ostanki 30% ceneje.

Vzroci na deželo zastonj. (680-4)

Učenec

14—15 let star, krepak in zdrav ter iz poštene rodbine, se sprejme v trgovini z mešanim blagom

A. Pogačnik v Cerknici.

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponocni osobni vlak v Trbiž, Beljak, Čelovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Čelovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Čelovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Parc, čez Klein-Reiffing v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove varne Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponocni osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, čez Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga iz Novo mesto v Kočevje. Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 3. uri 25 m zjutraj osobni vlak z Dunajem čez Amstetten, Monakovo, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isel, Aussje, Čelovec, Beljak, (Monakovo-Trst dirdkotni vozovi I. in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak z Trbiža. — Ob 11. uri 17 m dopoldne osobni vlak z Dunajem čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejvice, Solnograd, Linc, Steyr, Parc, Genevo, Cihl, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Čelovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osobni vlak z Dunajem, Ljubno, Čelovec, Pontabla, čez Selzthal v Inomostu, Franzensfeste, Pontabla. — Praga iz Novega mesta v Kočevje. Osobni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta v Kočevje, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straža, Toplice, Novega mesta, Kočevje v ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne in ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopolne in ob 6. uri 10 m zvečer.

Havra v New-York

samo 6 dni

Vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki
Francoske prekomorske družbe

Edina

direktna in najkrajša črta

Veljavne vozne liste in brezplačna po-

</